

Dosarul nr. 1ra-140/2023

1-22042651-01-1ra-25012023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie și Talpă Boris,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatei

Golovatîi Cristina xxx, născută la xxx, originară și domiciliată xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.03.2022 – 06.05.2022;

Instanță de apel: 29.05.2022 – 11.10.2022;

Instanță de recurs: 25.01.2023– 19.07.2023.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca, sediu Central din 06 mai 2022, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală*, Golovatîi Cristina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani.

Conform art.90 Cod penal, s-a suspendat condiționat pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatei Golovatîi Cristina Iurii, fixându-i un termen de probă de 1 an și să nu execute această pedeapsă, dacă în termenul de probă nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că, Golovatîi Cristina Iurii, la 26 august 2021 în jurul orei 17.02, fiind parte a echipajului AMUP Stoicani în calitate de felcer, având obligația de a efectua investigațiile pacienților și asigurarea acordării ajutorului medical efectiv, fiind solicitată de a interveni la pacientul Ouș Alexei, a.n.xxx în satul Dubna raionul Soroca, pentru acordarea asistenței medicale calificate de urgență, dat fiind faptul că în aceeași zi ultimul a fost agresat cu un cuțit, prin aplicarea unei lovituri în regiunea abdomenului de către cet. Brumarețchii Igor, la fața locului, după investigarea pacientului, constatând plagă tăiat-înțepată a

abdomenului ce prezintă o urgență medică-chirurgicală majoră, care se încadrează în pct.15.5 și 15.12 ale Anexei nr.8 la ordinul Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale nr.430 din 03 aprilie 2019 "Cu privire la Serviciul de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească din Republica Moldova" și necesită spitalizare obligatorie, fără a ține cont de caracterul și localizarea leziunilor corporale depistate în cadrul examinării la Ouș Alexei, vătămări ce reprezentau plagă de cuțit înțepat-tăiat a abdomenului pe dreapta, însoțite de hemoragie, încălcând din neglijență regulile și metodele de acordare a asistenței medicale calificate, nu a efectuat și nu a asigurat prin solicitarea echipei AMU specializată de profil terapie intensivă mobilă transportarea pacientului către UPU al Spitalului raional Soroca, obligatorie în cazul dat și în cazurile urgențelor mediche-chirurgicale majore, lăsându-l la domiciliu. Ca rezultat la data de 27 august 2021 pacientul Ouș Alexei a decedat.

Conform concluziei raportului de expertiză judiciară (în comisie) nr.202204X0005 din 03 februarie 2022 între acțiunile/inacțiunile personalului medical al echipei AMU implicat în acordarea asistenței medicale pacientului Ouș Alexei la data de 26 august 2021, lăsarea la locul solicitării pacientului (ne spitalizarea) și decesul pacientului se atestă legătură de cauzalitate directă.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.202129C0077 din 18 octombrie 2021 la examinarea cadavrului cet.Ouș Alexei anul nașterii xxx, se determină următoarele leziuni corporale: plagă înțepat-tăiată a abdomenului, cu penetrare în cavitatea abdominală și lezarea mezenterului și mușchiului iliopsoas drept, hemoragie internă, care a fost produsă intra-vital, cu un obiect înțepător-tăietor (posibil cuțit) și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatei Golovatîi Cristina întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal - încălcarea din neglijență de către un lucrător medical a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului.

3. Avocatul Cebotari Vitalii în numele inculpatei a contestat cu apel sentința, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Golovatîi Cristina să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, cu aplicarea pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată a ei, fără privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate în domeniul medicinei.

În motivarea cerințelor apelului a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond nu a luat în calcul argumentele aduse, și nejustificat a ajuns la concluzia că pentru a nu priva apelanta Golovatîi Cristina de dreptul de a exercita o activitate a în domeniul medicinei, urmează a fi aplicate prevederile art.79 alin.(1) și (1¹) a Codului penal, or prezentele prevederi se aplică în cazul în care instanța urmează să stabilească o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală, pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie;

- norma art.213 lit. b) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă: închisoarea de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani. Drept urmare, legiuitorul a lăsat la discreția instanței de judecată aplicarea sau nu a pedepsei complementare, deci în cazul de față pedeapsa complementară nu este obligatorie, iar instanța de fond urma

să verifice toate argumentele înaintate de apărare pentru a nu aplica pedeapsa complementară, și anume faptul că: apelanta Golovatîi Cristina are doi copii minori la întreținere, ultima activează mai bine de 10 ani în calitate de asistent medical, perioadă în care nu a fost sancționată niciodată, prezenta activitate îi aduce un venit pentru a se întreține, iar lipsirea de dreptul de a exercita activitatea medicală, o va lăsa pe Golovatîi Cristina fără serviciu, care este unica sursă de întreținere a familiei sale;

- consideră că, prima instanță nu și-a motivat și argumentat în conformitate cu prevederile legale soluțiile cu privire la respingerea solicitării de a nu aplica pedeapsa complementară față de Golovatîi Cristina, care întrunește toate condițiile impuse de lege pentru a nu fi privată de acest drept;

- Golovatîi Cristina pentru prima oară a comis o infracțiune ușoară, se caracterizează pozitiv, are la întreținere doi copii minori, este angajată în câmpul muncii, unde se bucură de o reputație ireproșabilă, în prezenta cauză penală nu există vre-un prejudiciu solicitat de succesorul părții vătămate, circumstanțe care fiind luate per ansamblu, permit a nu aplica față de Golovatîi Cristina pedeapsa complementară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2022, a fost admis apelul avocatului, casată parțial sentința, în latura pedepsei complementare, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Golovatîi Cristina recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii de 1 an, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, efectuând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, Colegiul a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate la caz în partea încadrării juridice, cât și încadrării acțiunilor inculpatei Golovatîi Cristina în baza art.213 lit. b) Cod penal - încălcarea din neglijență de către un lucrător medical a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului.

4.2. La determinarea pedepsei inculpatei, instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele ce s-au stabilit pe cauză, în corespundere cu prevederile art.61, 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă corespunzătoare caracterului și gradului de pericol social al faptelor comise, infracțiunea făcând parte din categoria celor mai puțin grave, personalității inculpatei, care anterior nu a fost judecată, la locul de trai și de muncă este caracterizată pozitiv. Astfel, prima instanță întemeiat a aplicat inculpatei pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei în baza art.90 Cod penal, ajungând la concluzia corectă, că corectarea inculpatei este posibilă fără izolarea ei de societate.

Totodată, instanța de apel a considerat oportun de a admite apelul declarat în interesele inculpatei. Instanța de apel a atestat că, la stabilirea pedepsei pentru infracțiunea prevăzută la art.213 lit. b) Cod penal, prima instanță neîntemeiat i-a aplicat inculpatei pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a exercita o activitate în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani, fără a ține cont pe deplin de circumstanțele concrete ale cauzei, precum și prevederile art.78 Cod penal.

În sensul stabilirii pedepsei, instanța de apel a reținut că, inculpata Golovatîi

Cristina a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Potrivit alin.(3) art.16 Cod penal, infracțiunea comisă de către inculpata Golovatîi Cristina este calificată ca infracțiune mai puțin gravă.

Astfel, ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorilor, prin caracterul retribuția al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei poate fi atins doar prin aplicarea față de inculpata Golovatîi Cristina a pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, fără aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții.

Așadar, instanța de apel a considerat oportun de a înlătura pedeapsa complementară în privința inculpatei Golovatîi Cristina, prevăzută de norma penală, reieșind din următoarele considerente.

Conform art.78 alin.(2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

Reieșind din materialele cauzei, cu certitudine a fost constatat faptul că inculpata Golovatîi Cristina a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost condamnată, se căiește sincer de cele comise, are la întreținerea sa doi copii minori, este încadrată în câmpul muncii, iar salariul din funcția pe care o deține este unica sursă de existență a familiei sale.

Totodată, instanța de apel a reținut și faptul că, prima instanță a constatat la caz prezenta circumstanței atenuante - recunoașterea vinovăției, instanța constatând lipsa circumstanțelor agravante în privința inculpatei.

Mai mult, la caz se atestă și circumstanța atenuantă - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave.

Instanța de apel a apreciat ca fiind relevantă la caz și poziția succesului legal al părții vătămate Grigoraș Raisa, care în cererea privind examinarea apelului în lipsa sa, a indicat că nu are pretenții față de inculpată.

Ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, aplicându-se în dosar efectele art.78 Cod penal și prin caracterul retribuția al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a înlătura pedeapsa complementară în privința inculpatei Golovatîi Cristina, prevăzută de norma art.213 lit. b) Cod penal, având în vedere faptul că aplicarea sancțiunii complementare în speță are un caracter alternativ, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatei poate avea loc fără aplicarea în privința acesteia a pedepsei complementare.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală,

solicită casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, cu menținerea sentinței Judecătorei Soroca, sediul central din 06 mai 2022.

În dezvoltarea argumentelor recursului, acuzarea susține că, în prezenta cauză penală, a fost emisă o decizie cu aplicarea pedepsei prea blânde în comparație cu consecințele comiterii infracțiunii.

Conform prevederilor art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Consideră că, neaplicarea pedepsei complementare poate duce la comiterea din nou a unei infracțiuni similare. Or, pedeapsa stabilită de către instanța de apel poate crește încrederea în sine a inculpatului și acesta să fie predispus să comită noi infracțiuni fără a avea frică că poate fi pedepsit pentru aceasta, sau să fie încrezut că poate fi pedepsit cu o pedeapsă care să nu-i afecteze în mod semnificativ viața.

6. Avocatul Cebotari Vitalii în numele inculpatei a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea acuzării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75, 78 alin.(2) Cod penal, astfel că nefiind comise careva erori de drept în raport cu motivele invocate de partea acuzării, iar decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul cererii de recurs - în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel partea acuzării invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. Însă, reieșind din esența argumentelor invocate, se atestă că partea acuzării își focusează argumentele recursului pe critici în privința modalității individualizării pedepsei penale de către instanța de apel, considerând că soluția adoptată de aceasta este greșită, deoarece în opinia recurentului, o pedeapsă mai blândă, ar avea un impact negativ asupra corectării și reeducării inculpatei.

Așadar, instanța de recurs se va expune doar în privința temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatei Golovății Cristina, întrucât celălalt temei de casare nominalizat în recurs nu a fost motivat de către partea acuzării, iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu

recursul ordinar al acuzării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Sub aspectul temeiului de casare invocat, Colegiul penal atestă că partea acuzării consideră că inculpatei Golovatfi Cristina, neîntemeiat ea fost stabilită pedeapsa fără aplicarea pedepsei complementare, astfel fiindu-i stabilită o pedeapsă prea blândă în raport cu consecințele comiterii infracțiunii.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei Golovatfi Cristina și-a motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile art.art.61, 75, 78 alin.(2) Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează că, instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită inculpatei, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art.61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acesteia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

Colegiul penal apreciază drept neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat precum că, la motivarea stabilirii pedepsei, instanța de apel nu a indicat motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare și motivele de neaplicare a pedepsei complementare. Din conținutul deciziei instanței de apel se reflectă personalitatea inculpatei Golovatfi Cristina, fiind reținut că aceasta a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost condamnată, recunoașterea vinovăției, se căiește sincer de cele comise, are la întreținerea sa doi copii minori, este încadrată în câmpul muncii, salariul din funcția pe care o deține este unica sursă de existență a familiei sale, lipsa circumstanțelor agravante în privința inculpatei.

Mai mult, la caz se atestă și circumstanța atenuantă - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind relevant la caz și poziția succesoriului legal al părții vătămate Grigoraș Raisa, care în cererea privind examinarea apelului în lipsa sa, a indicat că nu are pretenții față de inculpată.

Pe de altă parte, se reține că, motivele invocate în recursul de pe rol, au

constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (Vol. I, f.d.244-251) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatei *Golovatîi Cristina xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 19 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris